

Kompostownik działkowy

W ciągu roku na działce zbiera się wiele odpadków roślinnych, które możemy z powodzeniem przeznaczyć na kompost. Dzięki kompostowaniu unikniemy konieczności wyrzucania lub palenia resztek roślinnych i zyskamy bardzo cenny materiał do produkcji materiałów nawozowych. Kompost jest bogatym źródłem materii organicznej i zarazem najtańszym materiałem do użyźniania gleby. W przeciwieństwie do nawozów syntetycznych i obornika, kompost nie stwarza zagrożenia przenawożenia lub zatrucia środowiska.

Metody kompostowania

Decydując się na wyprodukowanie własnego kompostu na działce mamy do wyboru dwie podstawowe metody - kompostowanie w przyzmi lub kompostowanie w kompostowniku. Kompostowanie w przyzmi jest nieco prostsze i nie zmusza nas do budowy lub zakupu kompostownika, dzięki czemu dodatkowo ograniczamy koszty związane z pozyskaniem materiału nawozowego. Z kolei zaletami kompostowników są: większa estetyka, utrzymanie kompostu w uporządkowanej formie, oraz zabezpieczenie przed wiatrem i wysuszeniem przez promienie słoneczne. Dostyc nowoczesną formą kompostowania i, jak dotąd, rzadko stosowaną, jest kompostowanie w specjalnych workach kompostowych. Jest to forma kompostowania wygodna, bardzo dyskretna i pozwalająca uzyskać nawóz w szybszym czasie niż przy zastosowaniu metody tradycyjnej. Co ciekawe, taki worek z kompostem możemy umieścić w pobliżu rośliny, która ma być nawożona i po przedostaniu się nawozu go gleby przenieść worek w kolejne miejsce. Więcej o tej formie kompostowania na stronie producenta preparatu **Trigger-4**.

Zakładanie przyzmy kompostowej

Zakładanie kompostu może odbywać się w zasadzie od wiosny do jesieni, gdy tylko temperatura jest dodatnia. Do założenia przyzmy wybieramy miejsce osłonięte od wiatru i zacienione. Materiałami jakimi możemy się posłużyć są: zdrowe resztki roślinne, chwasty bez nasion, liście i popiół drzewny. Możemy też wykorzystać resztki jedzenia z naszego domu (obierki owoców i warzyw, fusy po herbacie). Do przyzmy dobrze jest również dodać nieco rozłożonego już kompostu zeszłorocznego, który będzie pełnił funkcję aktywatora. Możliwe jest również produkowanie kompostu jednolitego, np. z samych liści, jednakże nim bardziej zróżnicowany jest materiał z jakiego korzystamy, tym bardziej wartościowy będzie kompost. Aby kompost był jak najbardziej wartościowy, około 70 do 80% jego składników powinny stanowić odpadki organiczne, w około 10 do 20% mieszaninę wypełniamy nawozami organicznymi i mineralnymi, a pozostałe kilka do 10% stanowić powinna gleba.

Pryzma kompostowa

Na kompost możemy przeznaczyć resztki roślinne i skoszoną trawę

Niezależnie od tego czy będziemy stosować kompostowanie w przyrzemie, czy w kompostowniku, powinniśmy zastosować te same zasady formowania poszczególnych warstw materiału przeznaczonego do kompostowania. W pierwszej fazie na dno układamy około 20 cm warstwę połamanych gałęzi i gałązek, z których najgrubsze układamy na spodzie - jest to tak zwana warstwa drenażowa. Następnie tworzymy warstwę pochłaniającą składniki mineralne wymywane przez wodę z wyższych warstw przyzmy - tutaj stosujemy torf, ziemię ogrodową, słomę lub częściowo rozłożony zeszłoroczny kompost. Następnie układamy kolejne warstwy materiału, które przekładamy ziemią ogrodową lub drobno rozkruszoną gliną. Wysokość przyzmy nie powinna przekroczyć 1,5 metra. Przyzmę okrywamy ziemią lub torfem, a na jej wierzchu formujemy zagłębienie dzięki czemu woda opadowa będzie wnikała w głąb przyzmy.

Kompostownik umieszczamy w miejscu osłoniętym od wiatrów i zacienionym.

Zakładając kompost warto ustrzec się przed popełnieniem kilku błędów, takich jak: dodawanie do przyzmy resztek roślin które były porażone przez choroby (mogą one być źródłem zakażenia w kolejnych latach), dodawanie związków wapnia (wapń wprawdzie przyspiesza rozkład substancji organicznej ale niestety również pozbawia ją bardzo potrzebnego azotu), umieszczanie kompostu w dołach lub zbiornikach betonowych (niewskazane ograniczenie dostępu powietrza), dodawanie materiału niedostatecznie rozdrobnionego i układanie zbyt grubych jego warstw (co również ogranicza dostęp powietrza).

Dojrzewanie kompostu

Aby w kompoście odpowiednio zachodziły procesy rozkładu (mówimy wtedy, że kompost dojrzeła) konieczne jest przerabianie przyzmy kompostowej co około 2 miesiące. Przerabianie polega na przemieszczaniu warstw kompostu (czyli po prostu przekopywaniu, w taki sposób, aby warstwy wierzchnie znalazły się pod spodem, a spodnie - na wierzchu przyzmy), dzięki czemu stwarzamy

korzystne warunki rozwoju dla przyspieszających rozkład drobnoustrojów. Aby przyspieszyć procesy rozkładowe możemy także nasączyć przymę roztworem dojrzałego kompostu (rozprowadzonego w wodzie z dodatkiem niewielkiej ilości nawozu azotowego), wprowadzić do przymy preparaty biodynamiczne sporządzone z ziół (krwawnika, rumianku, pokrzywy, mniszka, kozłka lekarskiego) lub po prostu wrzucać do przymy dżdżownice zebrane na działce. Najbardziej wymagający mogą zastosować dla poprawienia właściwości przymy kompostowej i przyspieszenia jej rozkładu specjalne biopreparaty, takie jak np. **Trigger-4**.

Przy przerabianiu kompostu warto zwrócić uwagę na wydostający się zapach. Jeżeli wydobywa się zapach amoniaku, oznacza to, iż kompost zawiera zbyt dużo azotu, jeżeli wydobywa się zapach zgniłych jaj - powinniśmy zapewnić lepsze napowietrzanie materiału kompostowego. Powinniśmy również zadbać aby przyma kompostowa była stale wilgotna - jeżeli weźmiemy próbkę do dłoni, to po jej ściśnięciu między palcami powinny pozostać krople wody, jednak woda nie powinna nadmiernie wyciekać.

Jeżeli nie posiadamy kompostownika, na okres zimowy przymę okrywamy materiałem izolacyjnym. Jest to ważne, gdyż podczas rozkładu wzrasta temperatura przymy, co przyspiesza rozkład materii organicznej oraz pozwala niszczyć nasiona chwastów i niektóre czynniki chorobotwórcze. Aby możliwe było osiągnięcie odpowiedniej temperatury, przyma powinna mieć objętość nie mniejszą niż 1m³, a najlepiej 2m³. Okrycie przymy na zimę pozwala zatem utrzymać korzystniejszą dla procesów rozkładowych temperaturę również w tym okresie.

Jeżeli zdecydujemy się na kompostownik

Jak już wcześniej wspomniałem, pomimo zwiększonego nakładu pracy, posiadanie kompostownika niesie jednak znaczące korzyści. Aby kompostownik spełniał swoją rolę, powinien umożliwiać dobre przewietrzanie warstw masy kompostowej, odprowadzanie nadmiaru wilgoci, łatwe nawilżanie materiału, oraz dostępność do materiału w celu jego przerobienia (możliwość otwierania i rozbierania pojemnika). Kompostowniki z tworzyw sztucznych, które możemy zakupić w sklepach, umożliwiają również dobrą izolację materiału kompostowego, dzięki czemu aktywność bakterii rozkładających kompost jest możliwa również w okresie chłódów.

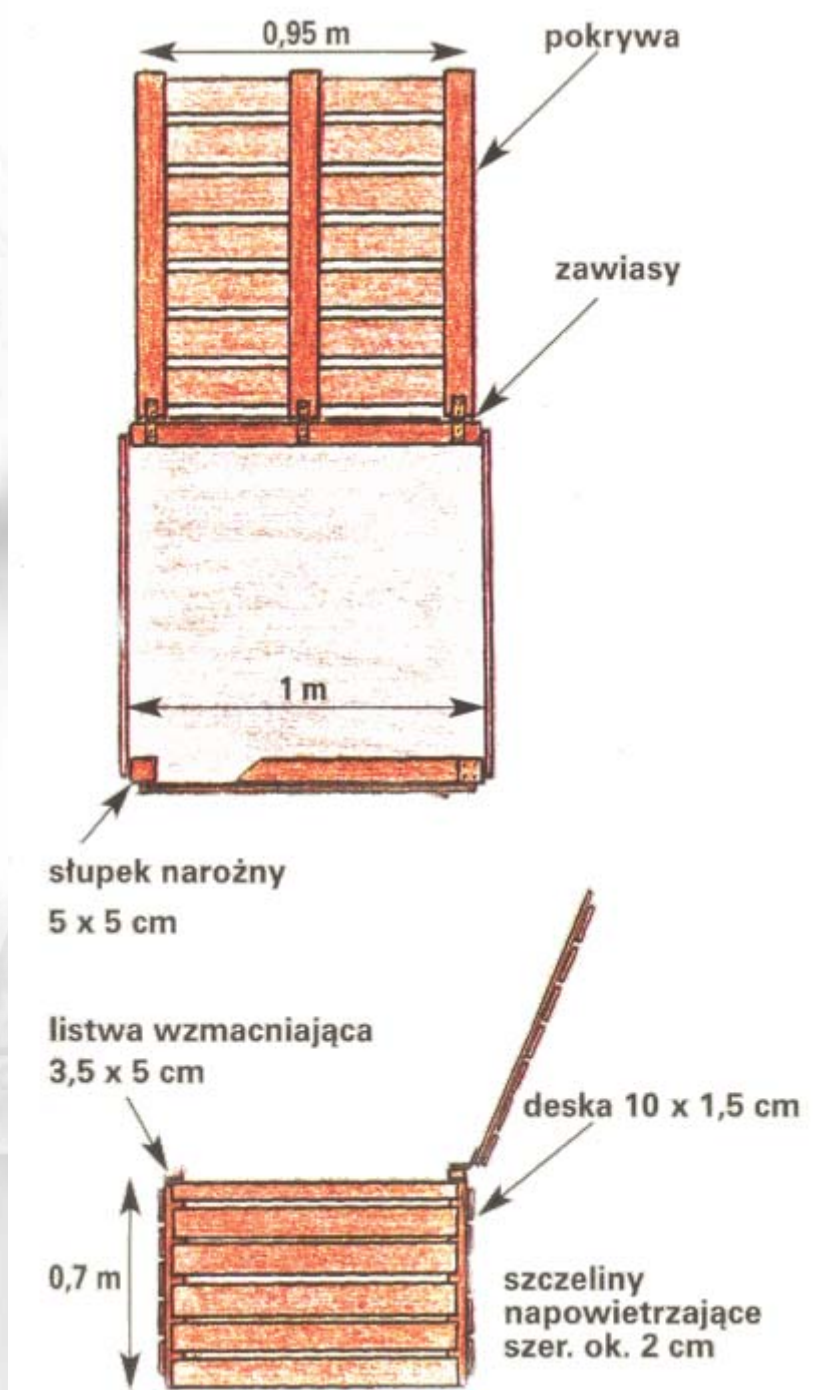

Kompostownik z tworzywa sztucznego

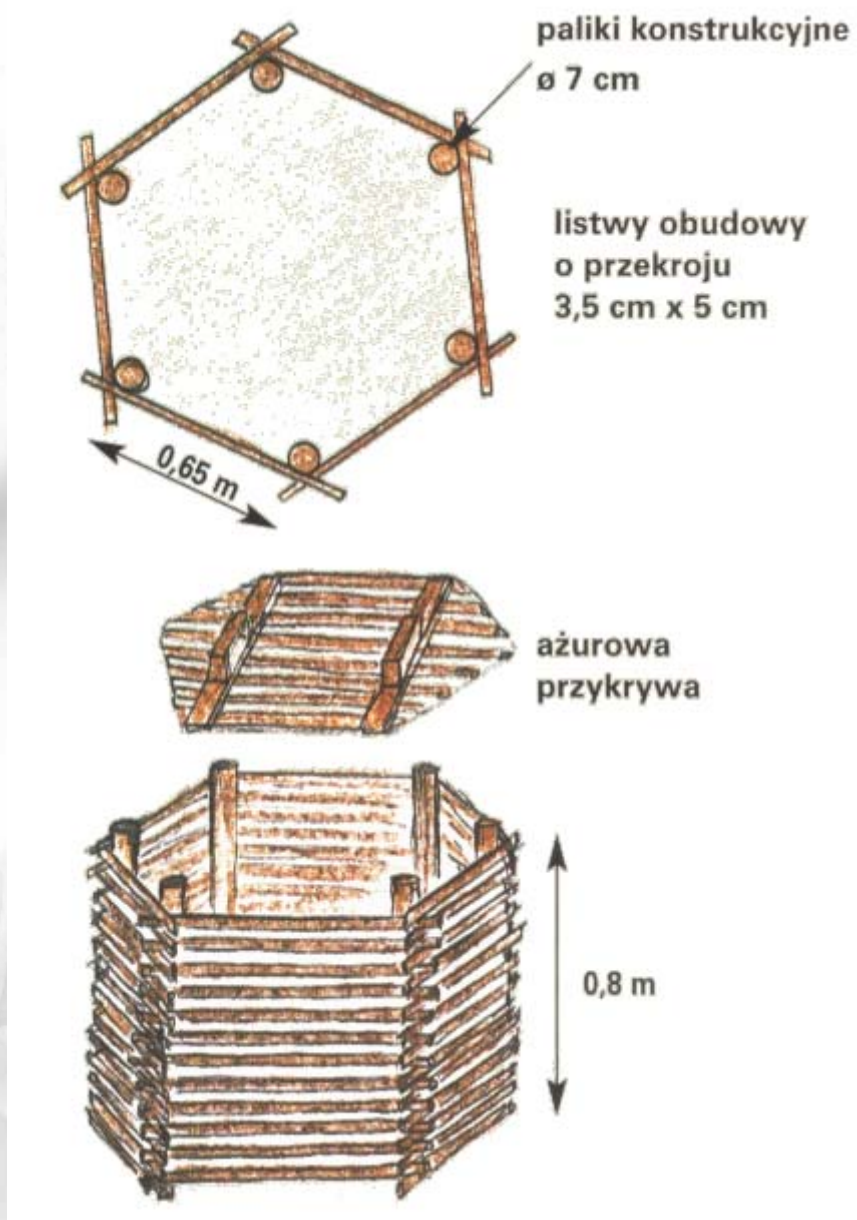

Inny przykład kompostownika z tworzywa sztucznego

Niestety takie kompostowniki są z reguły drogie i nie zawsze dobrze komponują się z wyglądem działki, dlatego też polecam własnoręczne wykonanie skrzyni z elementów drewnianych. Prosty kompostownik możemy wykonać z żerdzi o grubości około 7 cm. Żerdzie należy okorować i zaimpregnować. Najpierw wkopujemy w ziemię cztery elementy narożne, a następnie, w miarę napełniania przestrzeni, na przemian układamy belki poziome. Do budowy takiego kompostownika nie wykorzystujemy zatem nic poza drewnem i jest on całkowicie rozbieralny, co umożliwia łatwe przerabianie kompostu. Niestety po przerabianiu... kompostownik musimy ponownie odbudować. Jeżeli chcemy wykonać bardziej stałą konstrukcję, np. z pozbijanych gwoździami desek, pamiętajmy aby zachować możliwość rozkładania lub przynajmniej otwierania pokrywy i jednej ze ścian bocznych kompostownika w celu przerobienia przyzmy. Zainteresowanych samodzielną budową kompostownika zapraszam do zapoznania się z poniższymi schematami kompostowników :

kompostownik prostokątny

kompostownik sześciokątny

Kiedy zastosować kompost

Proces dojrzwania kompostu trwa z reguły około 18 miesięcy. Jeżeli jednak zapewnimy dobre warunki do rozkładu materii i zastosujemy zabiegi przyspieszające rozkład, materiał nawozowy może być gotowy po 9 miesiącach lub nawet jeszcze szybciej (w kompostowniku z tworzywa sztucznego, po dodaniu środków przyspieszających kompostowanie, można uzyskać dojrzały kompost nawet już po 2 miesiącach). Dojrzały kompost wyróżnia się ciemnobrunatną barwą, jednolitą strukturą (nie widać fragmentów roślin) i przyjemnym zapachem świeżej ziemi. Taki kompost opuściły już dżdżownice kompostowe, które wypełniły już swoją rolę humifikującą. Kompost najlepiej zastosować jesienią. Jeżeli jest w pełni dojrzały, wkopujemy go w glebę na głębokość około 30 cm. Jeżeli natomiast kompost nie jest jeszcze w pełni dojrzały, pozostawiamy go na okres zimy na powierzchni gleby, a wkopujemy dopiero wiosną. Kompost w pełni dojrzały możemy również bez obaw stosować na wiosnę.

źródło: www.poradnikogrodniczy.pl